

Oponentský posudok doktorandskej dizertačnej práce

Vedný odbor: Vnútorné choroby
Názov: Cévná kalcifikácia a kostná demineralizácia u pacientov s chronickým selháním ledvín
Doktorand: MUDr. Jan Mareš
Školiteľ: doc. MUDr. Sylvie Opatrná PhD

Formálna časť

Doktorandská dizertačná práca má 71 strán textu vrátane 22 tabuliek, 7 grafov, 2 obrázkov a 115 literárnych odkazov. Štruktúra práce zodpovedá požadovanej štruktúre pre dizertačnú prácu. Teoretická časť pozostáva z definovania problému cievnych kalcifikácií a poruchy kostného metabolizmu u pacientov s chronickým ochorením obličiek. Veľmi prehľadne, na základe súčasných poznatkov je zhrnutá patofyziológia, diagnostika a klinické súvislosti ako vaskulárnych kalcifikácií, tak aj kostného metabolizmu. Ciele dizertačnej práce sú stanovené jednoznačne. Práca je vyvážená, štruktúra jednotlivých kapitol zodpovedá požiadavkám kladeným na dizertačnú prácu. Celkovo sa cituje 115 literárnych odkazov.

Obsahová časť

Dizertačná práca sa zaoberá veľmi aktuálnou problematikou vzťahu cievnych kalcifikácií a kostných zmien u pacientov s chronickým ochorením obličiek liečených hemodialýzou a peritoneálnou dialýzou. V ostatných rokoch sa nahromadilo množstvo nových poznatkov objasňujúcich reguláciu metabolizmu kalcia a fosforu, reguláciu kostného metabolizmu, mechanizmus vzniku vaskulárnych kalcifikácií a ich vzťah predovšetkým ku kardiovaskulárnej mortalite pacientov s chronickým ochorením obličiek. Vychádzajúc z týchto poznatkov boli formulované aj ciele dizertačnej práce. Hodnotenie kostnej denzity, koronárnych kalcifikácií, kalcifikácií aorty a splanchnických artérií sa robilo CT vyšetrením s vyhodnotením pomocou príslušných softwarov, čo predstavuje v súčasnosti najmodernejší a najpresnejší spôsob kvantifikácie hlavne vaskulárnych kalcifikácií. Výsledky boli spracované relevantnými štatistickými testmi.

Práca priniesla viacero významných poznatkov. Potvrdila zníženie denzity kosti bedrovej chrbtice predovšetkým v oblasti kortikálnej kosti ako u hemodialyzovaných, tak aj peritoneálne dialyzovaných pacientov. Významným prínosom je aj zistenie, že liečba týchto pacientov v súlade s K/DOQI odporúčaniami nevie zabrániť ďalšiemu poklesu BMD a jedine čas na dialýze bol nezávislým prediktorom poklesu BMD. To poukazuje na komplexnosť zmien pri renálnej insuficiencii, ktoré znemožňujú identifikáciu jednotlivých faktorov, podieľajúcich sa na poklese BMD. Ďalej doktorand jednoznačne doložil výskyt fraktúr stavcov u dialyzovaných pacientov, problém, ktorému sa v bežnej praxi často venuje len malá pozornosť. Zaujímavé a hodné ďalšieho sledovania je zistenie vzťahu denzity kortikálnej kosti, resp. fraktúr a ALP, najmä keď hodnoty ALP neboli patologicky zvýšené.

Opisový posudok

Práca je výnimočná v charakterizácii vaskulárnych kalcifikácií v 4 rôznych lokalitách, čím poskytuje komplexný obraz kalcifikačného procesu u relatívne veľkého súboru dialyzovaných pacientov a porovnáva výskyt kalcifikácií s dvoma kontrolnými, ale rizikovými skupinami (ICHS a DM). Za najvýznamnejšie považujem potvrdenie vzťahu urýchleného vzniku kalcifikácií u dialyzovaných žien v súvislosti s poklesom BMD. U mužov sa nepotvrdil vzťah medzi progresiou kalcifikácií a BMD. Dá sa predpokladať, že u žien sú kostné zmeny ovplyvnené okrem vlastnej renálnej insuficiencie aj postmenopauzálnym hormonálnym stavom, čo by sa mohlo aspoň čiastočne podieľať na zistených rozdieloch medzi ženami a mužmi. Zostáva stále veľa nepoznaného, ale rýchle napredovanie výskumu v tejto oblasti neustále prináša nové objavy. Dizertačnú prácu MUDr. Jana Mareša môžeme pokladať za hodnotnú súčasť tohto výskumu.

Záver

Predložená doktorandská dizertačná práca dokladá schopnosť MUDr. Jana Mareša samostatnej vedecko-výskumnej práce a konfrontácie výsledkov s literárnymi údajmi. MUDr. Jan Mareš publikoval výsledky svojej dizertačnej práce v 3 vedeckých prácach v zahraničných časopisoch a je spoluautorom 2 prác v domácich časopisoch. Na základe uvedeného

o d p o r ú č a m

prijat' dizertačnú prácu a zahájiť konanie vedúce k obhajobe PhD.

Bratislava, 14. mája 2009

Prof. MUDr. Viera Spustová, DrSc.
Slovenská zdravotnícka univerzita
Limbová 12
833 03 Bratislava 37